

СУЧАСНА ЗАРУБІЖНА ПОЛІТОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія»

Курс навчання: 3, семестр 6

Кількість кредитів: 4, 120 годин

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом

Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	доктор політичних наук, професор Мілова Марія Іллівна
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	maryskamilova@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальну дисципліну включено до переліку обов'язкових освітніх компонентів освітньо-професійної програми (ОПП) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 – «Політологія». Код дисципліни в ОПП «Політологія» ОК 18. Дисципліна викладається у формі лекцій (24 год.) та практичних (24 год.), організації самостійної роботи студентів (72 год.).

Мета дисципліни полягає в ознайомленні студентів з основними політичними теоріями (концепціями) як формою дослідження політики на основі вивчення основних доробок сучасних зарубіжних політологів та соціальних філософів, еволюції їх поглядів, що дозволить студентам усвідомити різноманітність і альтернативність політичних концепцій та теорій і формувати власні уяви та знання про широту теоретичних напрацювань та підходів до аналізу сучасного світу, який динамічно змінюється.

Основними завданнями дисципліни є: вивчення теоретичних доробок відомих представників зарубіжної політичної науки щодо змісту, динаміки та перспектив сучасних соціально-політичних процесів, їх невизначеності та проблеми адаптації людства до них; ознайомлення з дискусіями, які існують сьогодні серед представників різних традицій, теорій та напрямів зарубіжної політичної науки; формування у студентів уявлень та знань про відмінності в методології політичних підходів, що сприятиме розумінню, що до будь-якої проблеми існує багатоваріантність позицій та концепцій; сприяти вихованню громадянина України з самостійним мисленням, активною громадянською позицією, навичками політичної культури, вмінням застосовувати теоретичні знання у професійній і громадській діяльності.

Пререквізити: опанування таких дисциплін, як Філософія, Вступ до фаху, Теорія влади, Загальна теорія політики.

Постреквізити: навчальні дисципліни - Сучасні теорії демократії, Політична модернізація та транзитивні процеси, Геополітика.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Політична наука в США та Європі: основні школи та концептуальні напрями досліджень (порівняльний аналіз)	Вміти обґрунтовувати актуальність вивчення курсу. Знати основні чинники та умови інституціоналізації політичної науки, школи, напрями досліджень, основні методологічні підходи в аналізі політичних процесів. Розумітися на відмінностях таких підходів, вдало їх порівнювати. Надавати оцінку стану політичної науки в державах постсоціалістичного простору та Східного зарубіжжя.	Питання, реферативні роботи.
Від класичних теорій до сьогодення: порівняльний аналіз методологічних підходів	Знати найбільш відомі класичні теорії та методологічні підходи вивчення розвитку світового історичного процесу та цивілізації, порівнювати їх. Вміло надавати об'єктивні критичні оцінки внеску відомих представників науки, пояснювати його значення в контексті сучасних політичних процесів.	Питання, реферативні роботи
Основні теоретико-методологічні аспекти теорії демократії: методологія аналізу практики сьогодення	Засвоїти основні базові поняття, сутнісні аспекти теорії демократії, її сучасних вимірів. Розумітися на їх змісті, вміти аналізувати в їх контексті практику посткомуністичного транзиту та пояснювати «якість» змін та основні тенденції демократичних процесів.	Питання, реферативні роботи
Зарубіжна політична наука про глобальні тенденції розвитку сучасного світу	Знати основні теоретичні напрацювання представників зарубіжної науки в сфері досліджень сутності сучасних глобальних змін. Вміти порівняти або систематизувати їх думки та концептуальні підходи. Володіти методами аналізу політичних процесів та критично їх оцінювати.	Питання, реферативні роботи
А.Тоффлер та його трилогія про динаміку сучасного світу. Хараррі Ю. про перспективи сучасного світу: соціально-політичний аналіз.	Знати та розумітися на змісті теоретичних творів представників політичної футурології, їх концептуальних висновків. Вміти порівнювати характер змін кінця ХХ ст. та 20-30-хх. років ХХІ ст. та пояснювати їх зміст, чинники, умови та динаміку. Володіти методами аналізу, які дозволяють критично оцінювати наявні дискусійні думки.	Питання, реферативні роботи
Доктрина «кінця історії» та постлюдське майбутнє у концепції Ф.Фукуями: сучасний погляд.	Знати зміст концепції, з'ясовуючи дискусійні моменти та критику дослідників, еволюцію поглядів Ф.Фукуями щодо «кінця історії» та постлюдського буття. Вміти аналізувати в контексті сучасних змін та тенденцій проявів кризи лібералізму.	Питання, реферативні роботи

<p>Ф.Фукуяма про основні проблеми західного світу у постіндустріальну епоху: культурно-ціннісний та політологічний аспекти</p>	<p>Поглибити знання щодо змісту та ролі цінностей в постіндустріальну добу. Володіти знаннями про новий погляд на роль культури в розбудові економічного суспільства, ролі соціального капіталу та рівня довіри як його вимірювача. Вміти надавати експертні оцінки щодо політичних процесів в Україні в контексті ідей Ф.Фукуями.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Політична наука США про світовий порядок та управління в XXI ст. Проблеми геостратегічної адаптації Америки в XX-XXI ст.</p>	<p>Знати основні теоретичні доробки представників західної політичної науки та вміти порівнювати і систематизувати їхні погляди та концептуальні підходи в сфері оцінки змісту сучасного світового порядку та ролі США. Вміти творчо використовувати набуті знання для надання експертних оцінок, підготовки аналітичних доповідей, виступів в різних аудиторіях.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Зарубіжні теоретики про перспективи сучасного капіталізму в епоху глобалізації</p>	<p>Знати, вміти порівнювати концептуальні підходи зарубіжних теоретиків щодо структурних змін в соціально-економічному розвитку провідних держав світу та його соціальних наслідках. Професійно володіти методами аналізу задля надання об'єктивної критичної оцінки та формування власного розуміння.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Зарубіжна політологія про проблеми та перспективи західної цивілізації Алармизм П. Б'юкенена та ін..</p>	<p>Знати та усвідомлювати характер змін в сучасному глобальному світі. Розумітися на висновках зарубіжних політологів про алармичні перспективи розвитку західної цивілізації, висловленої зокрема в роботах П.Б'юкенена, С. Гантингтона та ін. Вміти творчо використовувати набуті знання для оцінки проблем сучасної міграції, її особливостей та впливу на цивілізаційні перспективи західного суспільства.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>С.Гантингтон про зміщення балансу та майбутнє цивілізацій</p>	<p>Знати основні творчі здобутки відомого американського дослідника. Розумітися на змісті теорії «зіткнення цивілізацій» та наслідків для глобального світу. Вміти надавати оцінку змісту зіткнення цивілізацій у контексті сьогодення.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Сучасна Європа в дослідженнях зарубіжної політології: основні напрямки</p>	<p>Знати основні здобутки західних дослідників в аналізі соціально-політичних процесів сучасної Європи та сценаріїв її майбутнього розвитку. Вміти порівнювати та систематизувати їх концептуальні підходи, давати їм критичну об'єктивну оцінку. Творчо використовувати набуті знання для надання експертних оцінок, підготовки аналітичних доповідей, виступів в різних аудиторіях.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

--	--	--

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аджемоглу Д., Робинсон Дж. Чому нації занепадають. – К.: Наш Формат, 2016. 435 с.
2. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи / Пер. з англ. – Львів: Лілея-НВ, 2004. 236 с.
3. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / Пер. з англ. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
4. Бреннан Джейсон Проти демократії. - К.: Дух і літера. 2022. 226 с.
5. Вебер М. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. О. Погорілий. - К.: Основи, 1998.
6. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах // Семюел Гантінгтон. - К.: Наш формат., 2020. 448 с.
7. Голслах Й. Сила раю. Як Європа може бути попереду в азійському сторіччі /Пер. з англ.. – К.: Темпора, 2016. 354 с.
8. Харарі Ю. 21 урок для 21 століття. – К. ФОРС Україна 000, 2018. 460 с.
9. Снайдер Т. Шлях до несвободи. Росія, Європа, Америка. - К.: Наш формат, 2019. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. - К.: Наш формат, 2020. 192 с.
10. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. – К.: Наш формат, 2018. 556 с.
11. Gabriel F. Almond . Political Development: Essays in Heuristic Theory. Published Januari 1,1970 by Little Brown and Co. 331p.
12. Gabriel F. Almond . Political Development: Essays in Heuristic Theory. Published Januari 1,1970 by Little Brown and Co. 331p.
13. Does Capitalism Have a Future? New York (2015). 326 p.
14. Krastev I. (2017) After Europe. University of Pennsylvania Press. 146 p.
15. Manin B. The Principles of Representative Government. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 323 p.
16. Nadia Urbinati. Representative Democracy: Principles and Genealogy. Chicago; London: University of Chicago Press, 2006. Перекл. 2017. 448 p.
17. Fukuyama, F. (1992).The End of History and the Last Man. New York: Free Press
18. Toffler, Alvin.The Third Wave: The Classic Study of Tomorrow. - Random House Publishing Group, 1981. 537 p.
19. Toynbee Arnold J. Civilization on Trial - Meridian Books; Later Printing edition (January 1, 1958). 348 p.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Політична наука в США та Європі: основні школи та концептуальні напрямки досліджень (порівняльний аналіз)	0 – 5 (опитування, участь у обговоренні, дискусії)	0 – 5
Від класичних теорій до сьогодення: порівняльний аналіз методологічних підходів	0 – 5 (доповіді, опитування, участь у обговоренні)	0 – 5

Основні теоретико-методологічні аспекти теорії демократії: методологія аналізу практики сьогодення	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, дискусія)	0 – 5
Зарубіжна політична наука про глобальні тенденції розвитку сучасного світу	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, робота з текстами)	0 – 5
А.Тoffлер та його трилогія про динаміку сучасного світу. Хараррі Ю. про перспективи сучасного світу: соціально-політичний аналіз.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Доктрина «кінця історії» та постлюдське майбутнє у концепції Ф.Фукуями: сучасний погляд.	0 – 5 (Опитування, реферативна робота, участь у обговоренні)	0 – 5
Ф.Фукуяма про основні проблеми західного світу у постіндустріальну епоху: культурно-ціннісний та політологічний аспекти	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, робота з, участь у дискусії)	0 – 5
Політична наука США про світовий порядок та управління в XXI ст. Проблеми геостратегічної адаптації Америки в XX-XXI ст.	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, текстом, участь у дискусії)	0 – 5
Зарубіжні теоретики про перспективи сучасного капіталізму в епоху глобалізації	0 – 5 (доповіді, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Зарубіжна політологія про проблеми та перспективи західної цивілізації.	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
С.Гантингтон про зміщення балансу та майбутнє цивілізацій	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у обговоренні)	0 – 5
Сучасна Європа в дослідженнях зарубіжної політології: основні напрямки	0 – 5 (Реферативна робота, опитування)	0 – 5
	Всього за практичні заняття	60
	Періодичний контроль	30
	Підсумкове оцінювання	10
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізнь:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком, погодженим із викладачем. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті, він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати це заняття шляхом написання реферату, есе, відповідей на окремі питання за темою, яку погоджену з викладачем. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності виконання конкретного завдання .
Поведінка в аудиторії:	Здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги та взаємодопомоги.